

POROČILO SKUPINE STROKOVNJAKOV

Zunanja evalvacija študijskega programa

B&B Visoka šola za trajnostni razvoj

Visokošolski strokovni študijski program Varstvo okolja

Izr. prof. dr. Janez Mekinc
Prof. dr. Josip Faričič
Monika Sobočan

n.a.k.v.i.s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s.q.a.a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

POROČILO O ZUNANJI EVALVACIJI ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Vlagatelj/i in predlagatelj/i: **B&B Visoka šola za trajnostni razvoj**

Študijski program: Varstvo okolja, visokošolski strokovni program 1. stopnje, izredni študij, Kranj/Ljubljana

Skupina strokovnjakov:

predsednik/ca	<i>izr. prof. dr. Janez Mekinc, Univerza na Primorskem, Fakulteta za turistične študije Portorož – TURISTICA</i>
član/ica	<i>prof. dr. Josip Faričič, Sveučilište u Zadru Odjel za geografiju</i>
član/ica	<i>Monika Sobočan, študentka</i>

Datum oddaje akreditacijskega poročila agenciji: 30.6.2021

Podpis predsednice/ka skupine strokovnjakinj/kov:

UVOD

Skupina strokovnjakov je sklep o imenovanju in gradivo za presojo prejela 31.1.2020, gradivo za zunanjo evalvacijo študijskega programa Varstvo okolja pa 25.11.2020. Skupina strokovnjakov je vsebinsko uskladila strokovno mnenje in pripravila skupno poročilo o izpolnjevanju meril za akreditacijo študijskega programa.

Postopek zunanje evalvacije študijskega programa Varstvo okolja se izvaja skupaj s postopkom podaljšanja akreditacije visokošolskega zavoda B&B Visoka šola za trajnostni razvoj. Gradivo in zunanjo evalvacijo študijskega programa Varstvo okolja je skupina strokovnjakov prejela 25.11.2020, torej 1 dan pred 2 obiskom zavoda, ki je potekal 26. in 27.11.2020, kar je omejilo pripravo na obisk z namenom presoje izpolnjevanja meril izvajanja študijskega programa. Pri pripravi poročila o zunanji evalvaciji študijskega programa je skupina strokovnjakov svoje utemeljitve oblikovala na podlagi ugotovitev 1. in 2. obiska, ki je bil osredotočen na presojo meril in kriterijev za ponovno akreditacijo visokošolskega zavoda ter dokumentov, ki jih je posredoval zavod med in po 2. obisku. Zavod je po 2. obisku konec novembra 2020, v sredini decembra 2020 posredoval dodatne dokumente, pojasnila, utemeljitve, skupaj 158 dokumentov, ki jih je skupina strokovnjakov pregledala in upoštevala pri pripravi osnutka poročila o zunanji evalvaciji študijskega programa. Pred pripravo poročila, je imela skupina strokovnjakov usklajevalni sestanek 11.1.2021, poročilo pa nato dokončano in oddano 15.1.2021. Ogled prostorov je bil izveden ob 1. obisku 17.6.2020 s pomočjo kamere in komentarja strokovne sodelavke zavoda. Ugotovitve in utemeljitve v osnutku poročila o zunanji evalvaciji študijskega programa Varstvo okolja se nanaša na izvajanje študijskega programa iz zadnjega obdobja akreditacije, torej od leta 2015. Obenem pa smo v poročilu predstavili in se opredelili tudi do sprememb internih aktov zavoda ter dopolnitev procesov, ki jih je izvedel zavod po drugem obisku v novembru 2020 in nam jih je posredoval v decembru 2020, vendar pa se skupina strokovnjakov ni opredelila do posledic in rezultatov teh sprememb oziroma dopolnitev, saj še niso vidni v praksi delovanja zavoda in izvajanja študijskega programa. Večina dopolnitev in sprememb v postopkih in izvajanju študijskega programa bodo vidni šele v naslednjem študijskem letu 2021/2022, njihovi učinki in ustreznost/neustreznost pa šele v študijskem letu 2022/2023. Pri drugem obisku 26. in 27.11.2020 je sodeloval kot zunanji opazovalec tudi dr. Borut Bohanec, UL BF. Zavod je 19.5.2021 poslal Pripombe na poročilo o zunanji evalvaciji študijskega programa. Pripomba se nanaša na ugotovljeno neskladnost v 4. standardu. V pripombah na poročilo, zavod ne predstavi rešitev in pristopov s katerimi bi zavod odpravil ugotovljene neskladnosti, prav tako tudi ni predstavljenih pristopov in postopkov s katerimi bi zavod upošteval in realiziral priporočila skupine strokovnjakov. Pripomba zavoda na ugotovljeno stanje v 4. standardu, so skupaj s dodatnimi pojasnili in stališči skupine strokovnjakov, vključene v končno verzijo poročila.

(Zunanja evalvacija študijskega programa se opravi v postopku podaljšanja akreditacije visokošolskega zavoda, izredne evalvacije študijskega programa ali se izvede kot evalvacija vzorca študijskih programov.)

Zunanja evalvacija je postopek presoje spreminjanja in posodabljanja študijskega programa, njegovega izvajanja ter sistema kakovosti visokošolskega zavoda v delu, ki se nanaša na zagotavljanje in izboljševanje kakovosti študijskega programa (samoevalvacije). Temelj za presojo je samoevalvacijsko poročilo, ki vsebuje evalvacijo področij presoje iz tega poglavja.)

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Zunanja evalvacija študijskega programa (številna tabela)				
Področja presoje	Izpolnjuje standarde kakovosti		Delno izpolnjuje standarde kakovosti	Ne izpolnjuje standardov kakovosti
	Prednosti	Priložnosti za izboljšanje		Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti
Notranje zagotavljanje in izboljševanje kakovosti študijskega programa				
Standard 1		2	1	
Standard 2		3	1	
Spreminjanje in posodabljanje študijskega programa				
Standard 3		7		
Izvajanje študijskega programa				
Standard 4	1	11	1	4
Standard 5	1	3	1	
Odličnost				

UGOTOVLJENO DEJANSKO STANJE IN NJEGOVA PRESOJA

Temeljna usmeritev za presojo po posameznih standardih:

Skupina strokovnjakov vsak predpisani standard kakovosti presoja na dveh ravneh v skladu z določbami o presoji, ki so podrobneje opredeljene v V. poglavju meril (OBRAZCI VLOG). Na prvi objektivno presodi in z argumenti podpre izpolnjevanje standarda. S tem presoja skladnost, obstoj ali izvajanje predpisanega. Na drugi ravni pa ugotovljeno stanje kvalitativno vrednoti v obsegu nad (ali pa pod) sprejemljivim in s tem presodi tudi kakovost. Na tej ravni presoje z argumenti strokovno oceni, kaj je zelo dobro, dobro, kaj ni oziroma kaj bi lahko bilo bolje. Če je nekaj skladno s predpisom, še ni nujno dobro. Nasprotno nekaj ni nujno slabo, če ni (povsem) skladno s predpisom, saj je visoko šolstvo raznoliko, dobro pa se lahko skriva ravno v posebnosti ali izjemnosti. Medtem ko nekateri standardi kakovosti vsebujejo kvalifikatorje, kot je 'kakovosten', drugi izrecno sprašujejo zgolj po primernosti, ustreznosti ali le obstoju oziroma izvajanju nečesa. Skupina strokovnjakov temu navkljub vselej presoja na dveh ravneh – iz prve ravni na koncu posameznega standarda povzame morebitne neskladnosti ali večje pomanjkljivosti, iz druge pa prednosti in priložnosti za izboljšanje, tako kot izhajajo iz ugotovitev in ocen, in ne po načelu, da morajo biti številčno uravnotežene, ali po kakšnem drugem načelu.

NOTRANJE ZAGOTAVLJANJE IN IZBOLJŠEVANJE KAKOVOSTI ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

1. standard: Visokošolski zavod evalvira in posodablja vsebino, sestavo in izvajanje študijskega programa.

a) samoevalvacija študijskega programa omogoča njegovo razvijanje in posodabljanje, tako da se ohranja njegova aktualnost ter ustvarja kakovostno izobraževalno okolje:

Na podlagi samoevalvacijskega poročila in spremenjenega predmetnika in učnih načrtov iz decembra 2020 je razvidno, da študijski program zajema večino vsebin, pomembnih za področje varstva okolja. Pomanjkljivost je v usklajevanju sprememb in vključevanju novih znanstvenih in strokovnih dognanj na področju varstva okolja v zadnjem 7 letnem obdobju, torej v obdobju od prve akreditacije (2013-2020). Do decembra 2020 študijski program in učni načrti niso bili deležni nobenih dopolnitev, popravkov ali sprememb, kar je razvidno tudi iz samoevalvacijskih poročil.

Študijski program je potrebno prilagoditi in posodobiti z najnovejšimi znanstvenimi in strokovnimi spoznanji na področju varstva okolja, zlasti tistimi povezanih s podnebnimi spremembami in izvajanjem konceptov trajnostnega razvoja ter poudarjene skrbi za varstvo okolja. Poleg vsebinske prenove študijskega programa je potrebno posodobiti tudi učne izide v učnih načrtih in obvezno literaturo.

Čeprav smo ob obisku ugotovili zgledno angažiranost zaposlenih in zunanjih sodelavcev, pa v samoevalvaciji ni razvidnega njihovega strokovnega izpopolnjevanja na področju varstva okolja, kar je ključnega pomena za razvijanje in posodabljanje študijskega programa.

b) načini in postopki zbiranja informacij ali predlogov za spreminjanje študijskega programa ter njihovega analiziranja:

V procese posodabljanja in spreminjanja študijskega programa zavod vključuje različne deležnike, kar je razvidno iz zapisnikov posameznih organov in komisij visokošolskega zavoda. Skupina strokovnjakov je pri pregledu teh dokumentov ugotovila, da postopki niso jasno opredeljeni in se niso redno izvajali v celotnem akreditacijskem obdobju. Skupina strokovnjakov prav tako ni ugotovila neposrednega prispevka študentov in zunanjih deležnikov v procesu spreminjanja študijskega programa.

c) primernost obveščanja deležnikov o uresničevanju načrtovanih nalog oziroma o izsledkih in ugotovitvah pri samoevalvaciji študijskega programa:

Samoevalvacijski poročili za 2018/2019 in 2019/2020 sta objavljena na spletni strani zavoda. Samoevalvacijsko poročilo zavod obravnava in predstavi na različnih organih zavoda. Samoevalvacijskih poročil za 2015/2016, 2016/2017 in 2017/2018 ni dostopnih.

Izpolnjuje standarde kakovosti

Prednosti:

Ni ugotovitev.

Priložnosti za izboljšanje:

- Razviti sistem beleženja ukrepov za spremembe študijskega programa ter uvesti merljive kazalnike uspešnosti uvedenih sprememb
- uvesti sistem strokovnega izpopolnjevanja na področju varstva okolja za pedagoške delavce, kar je ključnega pomena za razvijanje in posodabljanje študijskega programa.

Delno izpolnjuje standarde kakovosti:

- ni javno objavljenih in dostopnih samoevalvacijskih poročil za obdobje 2015/2016, 2016/2017 in 2017/2018.

Ne izpolnjuje standardov kakovosti

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti:

Ni ugotovitev.

2. standard: Uresničevanje nalog, načrtovanih na podlagi izsledkov samoevalvacije študijskega programa, je razvidno iz samoevalvacijskih poročil.

Uresničevanje nalog, povezanih s samoevalvacijo študijskega programa, v zadnjih treh letih in:

- **sodelovanje deležnikov pri sprejemanju ukrepov za izboljšave, spremljanju njihovega uresničevanja in nastajanju samoevalvacijskega poročila ter**
- **sklenjenost kroga kakovosti:**

Zavod ima poslovnik kakovosti v katerem so opredeljeni načini, sistemi in oblike spremljanja kakovosti na zavodu. Zavod ima komisijo za kakovost, ki pa je imela neustrezno sestavo ob našem obisku, saj sta bili članici komisije tudi direktorica/tajnik zavoda in administrativna delavka. Zavod je sestavo Komisije za kakovost ustrezno spremenil s sklepom senata 18. 6. 2020. Pred prvim obiskom je bilo skupini strokovnjakov posredovano samoevalvacijsko poročilo 2018/2019, samoevalvacijska poročila 2015/2016; 2016/2017 in 2017/2018 so posredovali 30. 6. 2020, samoevalvacijsko poročilo 2019/2020 pa decembra 2020.

Poslovnik kakovosti ima natančno opredeljene procese spremljanja kakovosti, vendar pa ni razvidno, kako so posamezni organi zavoda vključeni v zanko kakovosti. Zapisniki senata, študentskega sveta in komisije za kakovost vsebujejo obravnavo in potrjevanje samoevalvacijskih poročil, vendar pa ni razvidne vsebinske razprave, pripomb, stališč in predlogov, ki bi se upoštevali v akcijskem načrtu in samoevalvacijskem poročilu.

Skupina strokovnjakov je v procesu presoje pregledala štiri samoevalvacijska poročila in sicer za obdobja 2015/2016, 2016/2017; 2017/2018, 2018/2019 in 2019/2020. Samoevalvacijsko poročilo 2015/2016 in 2016/2017 sta neustrezna in pomanjkljiva, saj ne vsebuje akcijskega načrta izvedbe ukrepov za izboljšanje ugotovljenega stanja. Samoevalvacijski poročili za 2017/2018 in 2018/2019 sta si po svoji strukturi in vsebini različna. V samoevalvacijskem poročilu 2017/2018 so kot osrednji del vključeni rezultati anketiranja udeležencev izobraževanja o animaciji za vključevanje v izobraževanje. V samoevalvacijskem poročilu 2018/2019 sta kot prilogi priložena dva akcijska načrta 2018/2019 in 2019/2020, ki sta strukturno pravilno zapisana, vsebinsko pa se ugotovljene pomanjkljivosti oziroma zaznani problemi ponavljajo v obeh poročilih. Po 2. obisku smo prijeli samoevalvacijsko poročilo 2019/2020, v katerem so akcijski načrti 2018/2019, 2019/2020 in 2020/2021. Pomanjkljivost akcijskih načrtov in sistema samoevalvacije je v dejstvu, da se ugotovljene pomanjkljivosti in problemi ter načrtovane aktivnosti za odpravo teh pomanjkljivosti in problemov prenašajo iz enega v naslednje samoevalvacijsko obdobje ne da bi zavod utemeljil neučinkovitost v odpravi problemov. Skupina strokovnjakov predlaga, da zavod nadgradi akcijske načrte in sistema samoevalvacije na način, da bo zavod v akcijskih načrtih pri pojavljanju in ponavljanju enakih pomanjkljivosti in problemov spremenil načrtovane aktivnosti za njihovo odpravo, saj je očitno, da z izvedenimi niso dosegli učinka.

Izpolnjuje standarde kakovosti

Prednosti:

Ni Ugotovitev.

Priložnosti za izboljšanje:

- nadgraditi akcijske načrte in sistema samoevalvacije na način, da bo zavod v akcijskih načrtih pri pojavljanju in ponavljanju enakih pomanjkljivosti in problemov spremenil načrtovane aktivnosti za njihovo odpravo, saj je očitno, da z izvedenimi niso dosegli učinka.
- popraviti in dopolniti sistem kakovosti na način, da bo viden proces kakovosti oziroma zanka kakovosti v katero bodo vključeni vsi ključni deležniki v zavodu in okolje v katerem deluje
- sistem ne vključuje spremljanja in samoevalvacije prehodnosti ter samostojnega dela študentov.

Delno izpolnjuje standarde kakovosti:

- notranji sistem kakovosti omejuje posodabljanje, razvijanje in povezovanje znanstvene, strokovne in raziskovalne dejavnosti zavoda.

Ne izpolnjuje standardov kakovosti

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti:

Ni ugotovitev.

SPREMINJANJE IN POSODABLJANJE ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

3. standard: Visokošolski zavod spremlja izvajanje študijskega programa, ga pregleduje in izboljšuje ob upoštevanju razvoja študijskih, znanstvenih, strokovnih, raziskovalnih oziroma umetniških področij in disciplin (razvoja stroke), v katera se primerno umešča, ob evalviranju doseganja postavljenih ciljev, kompetenc oziroma učnih izidov ter potreb po znanju in ciljev družbe – odvisno od vrste in stopnje študijskega programa. Spremembe in posodobitve upoštevajo temeljne cilje programa ter ohranjajo povezanost njegovih vsebin oziroma predmetov.

Ali je ob vsebinskem razvijanju in spreminjanju študijski program še vedno vsebinsko in po sestavi dovršen, ali se ohranja povezanost učnih načrtov in predmetnika s cilji in kompetencami študijskega programa ter ali so vsebine povezane po horizontalni in vertikalni osi; ob upoštevanju 17. člena meril:

Skupina strokovnjakov ugotavlja, da študijski program delno izpolnjuje standarde 17. člena Meril za akreditacijo. Zavod je skupini strokovnjakov v okviru dopolnitev prejetih dne 15. 12. 2020 predložil prenovljene učne načrte in predmetnik, ki v svoji osnovi predstavljajo ogrodje za študij na področju varstva okolja. Po imenu, namenu in vsebini se študijski program primerno umešča v predvideno področje in disciplino.

Kakor je iz dokumentacije in razgovorov razvidno, zavod v obdobju od akreditacije študijskega programa do zunanje evalvacije (od 2013 do 2020) ni izvajal sprememb, dopolnitev in popravkov v predmetniku in v učnih načrtih. V času prvega obiska v juniju 2020 so tako bili skupini strokovnjakov na spletni strani zavoda na voljo le učni načrti, ki niso vsebovali imena pravih izvajalcev študijskih predmetov, kreditne točke in kontaktne ure v posameznih učnih načrtih, semestrih, letnikih so bili neustrezni in v nasprotju z merili za kreditno vrednotenje študijskih programov po evropskem prenosnem kreditnem sistemu. Prav tako je skupina strokovnjakov ugotovila večje pomanjkljivosti v *vrstnem redu predmetov, njihovi razporejenosti po semestrih in letnikih, saj ni bilo horizontalne in vertikalne povezanosti. Neustrezen predmetnik in učni načrti so veljavni tudi še v študijskem letu 2020/2021, saj je zavod spremembe in dopolnitve predmetnika in učnih načrtov pripravil in sprejel v novembru 2020 in bodo veljali šele v študijskem letu 2021/2022 (podrobna obrazložitev je navedena v poročilu 4. standarda, točka b.).*

Predložen predmetnik in učni načrti, ki jih je zavod sprejel v novembru 2020 in jih posredoval skupini strokovnjakov dne 15. 12. 2020 in bo stopil v veljavo v študijskem letu 2021/2022, deluje dovršeno. Vsebinski pregled učnih načrtov omogoča vpogled v

načrtovano vsebino pedagoškega procesa, ki večinoma temelji na predavanjih, vajah ter samostojnem delu študenta. Ob tem je za izpostaviti, da večina učnih načrtov v okviru študijskega programa predvideva seminarsko oz. projektno nalogo s predstavitvijo, vendar tovrstne metode poučevanja posodobljeni učni načrti ne predvidevajo. Učni načrti morajo imeti predvideno seminarsko nalogo kot metodo poučevanja, saj sicer študentje ne bodo mogli doseči učnih izidov povezanih s predstavitvijo seminarskimi nalogami. Učni cilji, ki so navedeni v študijskem programu so zapisani ohlapno z uporabo osnovnih stopenj učenja po Bloomovi taksonomiji učnih izidov. Dopolnitvam vloge je zavod dodal tudi gradivo o pisanju učnih izidov in gradivo o Bloomovi taksonomiji zaradi česar predvidevamo, da bodo ustrezno dopolnili in spremenili učne cilje v učnih načrtih.

Študijski program ima večje pomanjkljivosti pri posodabljanju visokošolskega programa, ki temelji na razvoju stroke na podlagi izvedenih strokovnih projektov in raziskovanja. Zavod v obdobju zadnjega akreditacijskega obdobja ni pridobil nobenega temeljnega ali aplikativnega strokovnega ali raziskovalnega projekta, ki bi izkazoval strokovni napredek študijskega programa. Večina izvajalcev je zaposlena na drugih raziskovalnih institucijah. Visokošolski učitelji so sicer v pogovorih izpostavljali, da vnašajo novosti posamičnih področij v svoje pedagoško delo, vendar pa to ni razvidno iz samoevalvacijskih poročil ter učnih načrtov do novembra 2020. Tovrstnih posodobitev vsebin v okviru študijskega programa do sedaj ni bilo zavedenih v učnih načrtih študijskega programa do novembra 2020. Izpostavili bi primer evropske strateške zaveze zelenemu gospodarstvu in zmanjševanjem emisij toplogrednih plinov in drugih ukrepov za upočasnitev podnebnih sprememb in prilagajanje socialnih in ekonomskih sistemov podnebnim spremembam, ki bistveno spreminjajo okolje, ki jih v učnih načrtih nismo zaznali. Za vključitev takšnih konceptov je potrebno večje raziskovalno sodelovanje akademskega osebja in povečati zahteve študentov po študiju strokovne in znanstvene literature, ker je bilo med obiskom ugotovljeno kot pomanjkljivost, ki jo ni mogoče upravičiti z "pomanjkanjem bralne kulture študentov". Skupina strokovnjakov je v razgovoru s študenti ugotovila, da ne poznajo temeljne literature na področju varstva okolja in tudi ni bilo mogoče ugotoviti, kateri so njihovi glavni viri znanja za pripravo seminarskih nalog in izpitov, razen internega učnega gradiva, ki so ga pripravili njihovi učitelji.

Glede na to, da ima B&B Visoka šola za trajnostni razvoj v raziskovalni skupini, ki predstavlja podlago za razvoj novih strokovnih in znanstveno-raziskovalnih dognanj 0 točk in da so vključeni le trije raziskovalci, je vprašljiv tudi nadaljnji vnos znanstvenih dognanj v študijske programe. Za razvoj stroke in tako omogočanje vnosa novih dognanj stroke je nujno potrebno, da zavod ustvari tematsko (projektno) specifično strategijo za razvoj nadaljnjega raziskovalnega dela. Zavod je predložil sicer poročila sestankov raziskovalne skupine, ki pa so zastavljeni preohlapno in premalo konkretno, da bi zagotavljali uspešen razvoj stroke in prenos znanj v študijski program.

Skupina strokovnjakov je opravila tudi razgovore z delodajalci in izvajalci praktičnega izobraževanja študentov. Ob tem je bilo zaznati, da delodajalci natančnih kompetenc profila diplomanta študijskega programa Varstvo okolja ne prepoznavajo kot specifično skupino, ki bi se profilira v primerjavi z drugimi študenti podobnih študijskih programov.

Visokošolski zavod lahko boljše profiliranje diplomante doseže s pomočjo praktičnega izobraževanja, ki je trenutno omejeno na 70 ur dela v ustanovi po izbiri študenta. Kompetence, ki jih pridobi študent v okviru praktičnega usposabljanja so zelo široko definirane in težko omogočijo usmerjeno profiliranje študenta ob praktičnem delu.

Delodajalci so izpostavljali, da je prav praktično usposabljanje ključni dejavnik za nadaljnje zaposlovanje diplomantov zaradi česar je smiselno natančno definirati cilje praktičnega izobraževanja študentov. Zavod se povezuje z okoljem preko projektnih nalog študentov, lahko pa nadgradi povezovanje tudi s skupnimi projekti z inštitucijami, ki delujejo na področju varstva okolja. Tovrstno povezovanje je do sedaj potekalo v manjši meri (posamični manjši dogodki s sodelovanjem različnih ustanov), ni pa potekalo v okviru razvoju projektov, pri katerih bi visokošolski učitelji ali študenti sodelovali z namenom razreševanja strokovnih vprašanj.

Izpolnjuje standarde kakovosti

Prednosti:

Ni ugotovitev.

Priložnosti za izboljšanje:

- učne cilje preobraziti na podlagi veljavnih smernic za pripravo učnih ciljev (npr. Blooma taksonomija)
- načine izvajanja študijskega programa prilagoditi predvidenim kompetencam in predvidenim učnim izdelkom (npr. seminarjem) študentov
- natančno opredeliti predvidene učne cilje, ki jih bo študent dosegel s pomočjo praktičnega izobraževanja
- nadgraditi in natančneje definirati učne cilje študijskih predmetov
- pripraviti projektno (tematsko) specifično strategijo razvoja strokovnih vsebin vezanih na študijski program
- pripraviti vsebinsko specifični plan povezovanja z mednarodnim okoljem (visokošolskimi institucijami)
- profilirati lik diplomanta varstva okolja z razvojem aplikativnih projektov povezovanja z okoljem

Delno izpolnjuje standarde kakovosti:

Ni ugotovitev.

Ne izpolnjuje standardov kakovosti

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti:

Ni ugotovitev.

IZVAJANJE ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

4. standard: Način, oblika in obseg izvajanja študijskega programa ustrezajo njegovi vsebini, sestavi, vrsti in stopnji, tako da so kakovostno prilagojene in zagotovljene študijske vsebine, izvedbene prakse in viri (kadrovske in materialne).

a) načini in oblike poučevanja, njihov razvoj oziroma prilagojenost (vključno z viri):

- različnim skupinam študentov,
- različnim študijskim potrebam in načinom študija (na študenta osredinjen študij in poučevanje),
- potrebam visokošolskih učiteljev in sodelavcev:

Način in oblika izvajanja študijskega programa ustrezajo njegovi vsebini, sestavi, vrsti in stopnji. V predmetniku iz novembra 2020 je razviden obseg enakomerne obremenjenosti študentov v posameznih semestrih, ki bo veljal v študijskem letu 2021/2022, medtem ko v trenutnem veljavnem predmetniku za študijsko leto 2020/2021 ni razvidne enakomerne obremenjenosti študentov po semestrih in letnikih.

Zaradi narave študija (izredni) in potreb študentov je pedagoški proces prilagojen in poteka med tednom od 16.30 ure dalje, ob sobotah pa v dopoldanskem času. Ker je več kot 85% izvajalcev pogodbenih sodelavcev in ne-matičnih, torej imajo svojo matično zaposlitev v drugih izobraževalnih inštitucijah in organizacijah, je izvedba kontaktnih ur prilagojena tudi njim, saj se izvaja v popoldanskem času in ob sobotah. Študijski proces se izvaja v obliki vaj in predavanj, predmetnik pa ne vključuje terenskega in projektnega dela. Študentje so po svojih predhodnih znanjih in področju izobrazbe izrazito heterogeni in zavod se skozi načine in obseg izvajanja, prilagaja različnim vrstam študentov in njihovim različnim potrebam.

Zavod med sodobnimi metodami poučevanja med ostalimi izpostavlja skupne projekte, kar v pogovoru s študenti nismo mogli potrditi, ravno obratno, prav sodelovanje pri skupnih projektih je bilo nekaj, kar so študenti pogrešali. Skupina strokovnjakov prav strokovne projekte na področju varstva okolja, v katerih bi aktivno sodelovali študenti, izpostavlja kot priložnost za izboljšanje. Zavod ima vzpostavljen sistem e-učilnic, ki so po mnenju študentov, pri nekaterih izvajalcih ustrezno opremljene, pri večini pa ne zadovoljijo pričakovanja in potreb študentov. Aktivne e-učilnice vseh izvajalcev pedagoškega procesa je zagotovo tudi pomembna priložnost za izboljšanje, česar se zaveda tudi zavod, saj je v akcijskem načrtu predvidel usposabljanje izvajalcev o uporabi e-učilnic.

b) število izvedenih kontaktnih ur, določenih s študijskim programom, ali drugih oblik dela s študenti:

Predmetnik objavljen na spletni strani zavoda je bil dopolnjen, spremenjen in popravljen v novembru 2020, zato bo veljaven v študijskem letu 2021/2022. Trenutno veljavni predmetnik na spletni strani ni objavljen.

Predmetnik, ki je bil veljaven v študijskih letih 2016/17; 2017/18; 2018/19, 2019/20 in velja v letu 2020/21 ni v skladu z merili in kriteriji opredeljenimi v 17. členu meril, kot sledi:

- Predmetnik ni zagotavljal 60 KT na letnik in najmanj 180 KT na študijski program
- Predmetnik ni zagotavljal 10% izbirnosti in ni imel razvida, kako lahko študent uveljavlja 10% zunanje izbirnosti
- Oblike kontaktnih ur, njihovo število, kot tudi število ur samostojnega dela študenta ter kreditnih točk v učnih načrtih niso bili kompatibilni s podatki v predmetniku
- Reference izvajalcev posameznih predmetov v učnih načrtih niso bile ustrezno opredeljene
- V učnih načrtih so bili neustrezno opredeljeni načini ocenjevanja
- Število kontaktnih ur in število KT v posameznih učnih načrtih niso bili opredeljeni v skladu z merili

Predmetnik in učni načrti visokošolskega študijskega programa 1. stopnje Varstvo okolja, ki je v veljavi od 2015 do zaključka študijskega leta 2020/2021 ne vsebujejo ustreznega vrednotenja s kreditnimi točkami in kontaktnimi urami po semestrih in letnikih ter so v nasprotju z merili za kreditno vrednotenje študijskih programov po evropskem prenosnem kreditnem sistemu. Prav tako trenutno veljavni predmetnik in učni načrti ne sledijo 1. standardu v 17. členu Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov, saj je neustrezen *vrstni red predmetov, njihova razporejenost po semestrih in letnikih ter ni razvidne ustrezne horizontalne in vertikalne povezanosti*. Skupina strokovnjakov je pripravila na podlagi podatkov iz učnih načrtov pregledno tabelo celotnega predmetnika (priloga 1) iz katerega je razvidno, da je kumulativno v 1. letniku 58 KT in 1596 kontaktnih ur, v 2. letniku 63 KT in 1540 kontaktnih ur ter v 3. letniku 61 KT in 1426 kontaktnih ur. V učnih načrtih so KT in kontaktne ure v neskladju z Merili za kreditno vrednotenje študijskih programov po evropskem prenosnem kreditnem sistemu. Pri presoji horizontalni povezanosti je bilo ugotovljeno, da sta temeljna predmeta »Osnove ekologije« v 2. letniku in »Osnove biotehnologije« v 3. letniku, medtem ko so predmeti »Podnebne spremembe«, »Varstvo zraka«, in »Ravnanje z odpadki« v 1. letniku.

V učnih načrtih so neustrezno opredeljeni cilji in kompetence, kot primer navajamo navedbe v 3 učnih načrtih:

Okoljski sistemi in orodja - "Študent naj bi razumel učno snov v tolikšni meri, da je zmožen izdelati konkretno in aplikativno seminarsko nalogo, ki se nanaša tako na osnovno znanje predmeta kot na študentovo bivalno okolje."

Uvod v okoljsko politiko: "Študent naj bi razumel učno snov v tolikšni meri, da je zmožen izdelati konkretno in aplikativno seminarsko nalogo, ki se nanaša tako na osnovno znanje predmeta kot na študentovo bivalno okolje."

Uvod v trajnostni razvoj: "Študent naj bi razumel učno snov v tolikšni meri, da je zmožen izdelati konkretno in aplikativno seminarsko nalogo, ki se nanaša tako na osnovno znanje predmeta kot na študentovo bivalno okolje."

Pri predmetu Uvod v okoljsko politiko so kot viri navedeni word dokumenti in youtube video posnetki, kar je pravtako neustrezno.

Iz predmetnika ni razviden obseg izbirnosti, kot tudi ne možnost zunanje izbirnosti

Kot je omenjeno zgoraj, je zavod predmetnik posodobil, dopolnil in spremenil v novembru 2020 in je zagotovo premik v pravo smer. Kljub temu pa je skupina strokovnjakov tudi v predmetniku, ki bo veljal v naslednjem študijskem letu in je kot edini objavljen na spletni strani ugotovila naslednje pomanjkljivosti.

Predmetnik študijskega programa ima v drugem in tretjem letniku opredeljen obseg izbirnosti (6+6 =12KT), kar ne predstavlja 10% izbirnosti na študijskem programu, ki obsega skupaj 180 KT. Prav tako ni razvidna možnost zunanje izbirnosti. Zavod ima sprejet Pravilnik o priznavanju in uveljavljanju znanj in spretnosti v 7. členu opredeljuje priznavanje znanj in kompetenc, pridobljenih s formalnim učenjem. 7. člen tako opredeljuje, »da lahko kandidati zaprosijo za priznavanje znanja in kompetenc, pridobljenih s formalnim učenjem v izobraževalnih programih višješolskih in visokošolskih zavodov. Takšno znanje in kompetence kandidati dokazujejo z javno veljavnimi listinami (spričevali, diplomami), v katerih so navedeni obseg, vsebina in zahtevnost

izobraževalnega programa«, vendar v pravilniku ni posebej opredeljeno, kako poteka priznavanje KT zunanje izbirnosti. Sklepamo, da se na podlagi 7. člena priznava tudi 10% zunanja izbirnost študijskega programa, zagotovo pa je potrebno, da zavod Pravilnik prilagodi in spremeni na način, da bi bilo priznavanje zunanje izbirnosti posebej in natančno opredeljeno.

Skupina strokovnjakov je v postopku presoje študijskega programa ugotovila, da zavod izvaja različne oblike kontaktnih ur in aktivnosti študentov: predavanja, seminarji, seminarske vaje, terenska predavanja, samostojno delo študenta, kar potrjuje v evalvaciji tudi sam zavod, vendar pa vseh oblik kontaktnih ur ni opredeljenih v predmetniku študijskega programa. V njem so opredeljene zgolj tri (predavanja, vaje in samostojno delo študenta). Predmetnik zahteva spremembe v skladu z dejanskim stanjem in vnos vseh oblik kontaktnih ur, ki jih izvajajo v procesu izvedbe študijskega programa.

Število kontaktnih ur je prilagojeno izrednemu študiju ostale ure predvidene v učnih načrtih si študent pridobi z samostojnim delom. Skupina strokovnjakov želi opozoriti na razporeditev kontaktnih ur pri predmetu Angleški jezik – Jezik stroke v 2. letniku študija, pri katerem je opredeljenih 20 ur predavanj, 10 ur vaj in 54 ur samostojnega dela študenta. Metodologija poučevanja tujih jezikov je usmerjena predvsem v neposredno uporabo in trening jezika, zato bi bilo smiselno in ustrezno, da se struktura kontaktnih ur poveča predvsem pri vajah, saj je 10 ur vaj premalo za kvalitetno poučevanje tujega jezika.

Iz učnih načrtov ni razviden habilitacijski naziv izvajalcev, prav tako pa niso ustrezno opredeljene reference posameznih izvajalcev.

Skupina strokovnjakov predlaga, da se glede na obseg ur samostojnega dela študenta, vzpostavi sistem spremljanja učinkovitosti te oblike izvedbe študija.

c) študijska gradiva in njihova prilagojenost načinom in oblikam poučevanja ter potrebam študentov:

Študijska gradiva so objavljena v e-učilnicah, kjer je tudi dostop do strokovnih baz Zelenega omrežja. Po potrebi gradivo študentom tudi tiskajo. Na zavodu deluje strokovna knjižnica obenem pa ima zavod podpisano pogodbo s kranjsko knjižnico.

Posebej velja izpostaviti, da je za slepe in slabovidne na voljo tutor, kar skupaj z elektronskimi pripomočki, ki so na voljo brezplačno na podlagi usklajevanj z Medobčinskim društvom slepih in slabovidnih Kranj omogoča študijski proces tudi študentom z okvarami vida.

Zavod naj omogoči študentom dostop do ustreznih domačih in tujih strokovnih in znanstvenih baz in gradiva v knjižnici s področja varstva okolja, kar trenutno ne omogoča oziroma je močno omejeno.

č) delo študentov v znanstvenih, strokovnih, raziskovalnih oziroma umetniških projektih ob upoštevanju 33. člena ZViS:

Pri presoji študijskega programa smo ugotovili različne načine in pristope s katerimi se zavod trudi motivirati in spodbujati študente k sodelovanju na strokovnih in znanstvenih dogodkih. Vabila k sodelovanju so objavljena v e-učilnici Karierni center. Na podlagi predloga Komisije za kakovost so v akcijski načrt vključili merjenje števila študentov na prihajajoči konferenci, obenem pa predlagala, da se take in podobne vsebine zaradi boljše informiranosti študentov umesti v letne urnike.

Zavod izpostavlja, da so študenti študijskega programa sodelovali na natečaju ADRE Slovenije, da se bodo študente vključili v mednarodni projekt Talking Bubbles v skupni izvedbi s partnerji iz Poljske, Češke in Portugalske, v projekt Tržnica znanja ter da načrtujejo sodelovanje v programu Horizont 2020. Skupina strokovnjakov pozdravlja našete oblike vključevanja študentov, vendar pa noben od naštetih projektov oz. programov ne vključuje strokovnega in znanstvenega področja varstva okolja.

Sodelovanje študentov v strokovnem in znanstveno raziskovalnem delu oziroma projektih na področju varstva okolja v presoji ni bila ugotovljena v celotnem obdobju zadnje akreditacije študijskega programa. Dejstvo je tudi, da v presoji nismo ugotovili, da bi zavod pridobil ali izvajal konkreten projekt ali raziskavo na področju varstva okolja oziroma vsebin, ki jih vključuje študijski program. Vzpostaviti je potrebno lastno strokovno in raziskovalno dejavnost ter povečati število strokovnih projektov, kot pogoj za vključevanje študentov v znanstveno in projektno delo.

Zavod v Programu dela raziskovalne skupine Trajnostni razvoj v študijskem letu 2020/2021 načrtuje več aktivnosti in pripravo strategije prijavljanja na posamezne razpise; usklajevanje in spremljanje prijav; izvedbo raziskovalnih programov in projektov ter izvedbo ocene kvalitete izvajanja projektov, vendar so to načrti, ki še niso realizirani in jih ni mogoče presojati in ocenjevati. Zavod ni podal s pojasnila, zakaj teh aktivnosti ni bilo izvedenih v obdobju od prve akreditacije, torej od leta 2015. V obdobju od leta 2015 do 2020 zavod ne izkazuje izvedbe nobenega strokovnega projekta, ki bi bil vsebinsko vezan na področje študijskega programa in bi bili v projekt vključeni tudi študentje, razen izvedbe strokovne konference v letu 2019.

d) praktično izobraževanje študentov:

Na spletni strani je prosto dostopen učni načrt za praktično izobraževanje. Predmet obsega 5 ur predavanj in 65 ur vaj. Ocenjevanje praktičnega izobraževanja je sestavljeno iz ocene delodajalca na izobraževanju (50 % ocene), seminarske naloge (25 % ocene) in ustnega zagovora seminarske naloge (25 % ocene).

V novembru 2020 je zavod sprejel spremembe učnega načrta za predmet Strokovna praksa, ki bo stopil v veljavo v študijskem letu 2021/2022. Praktično izobraževanje se bo izvajalo v obsegu 4 ur predavanj, 66 ur vaj, ter 126 ur samostojnega dela študenta, ki je ovrednoteno s 7 KT. V učnem načrtu je predvidnih skupaj 70 kontaktnih ur, kar lahko ovrednotimo v skladu z 3. členom meril za kreditno vrednotenje študijskih programov po ECTS z 2 KT. Tudi 126 ur samostojnega dela študenta, če je izvedeno v obliki praktičnega izobraževanja, je možno ovrednotiti zgolj z 3 KT, saj je v 3. odstavku, 5. člena Meril opredeljeno, da je 1. teden praktičnega usposabljanja lahko ovrednoten z 2 KT. Skupina strokovnjakov ocenjuje, da je 126 ur samostojnega dela študenta, kar predstavlja skoraj 2/3 vseh ur in jih zavod ovrednoti z 4,5 KT, neustrezno. Skupina strokovnjakov ocenjuje, da je praktično izobraževanje ena izmed komponent študijskega programa, kjer ni

mogoče prikazovati samostojno delo študenta izven kontaktnih ur kot večino programa. Namen praktičnega usposabljanja je v pridobivanju praktičnih znanj, izkušenj, veščin in spretnosti, ki so možne v neposredni interakciji z predavateljem ali mentorjem, ne pa pri samostojnem delu študenta. Pri samostojnem delu študent nima možnosti preverjati ustreznosti svojega praktičnega dela, prav tako mu ni omogočena povratna informacija s strani predavateljev/vodij strokovne prakse, o napakah pri delu s čemer bi pridobil potrebne izkušnje. Ker samostojno delo študenta ne moremo opredeliti v okviru kontaktnih ur je torej 70 kontaktnih ur ovrednotenih s 7 KT, v nasprotju 3. členom meril za kreditno vrednotenje študijskih programov po ECTS.

V učnem načrtu je opredeljeno, da se kot metode poučevanja in učenja pri predmetu Strokovna praksa uporabljene metode predavanj, vaj, diskusij, študij primerov in individualnih konzultacij s predavateljem. Kako poteka praktično izobraževanje ni pojasnjeno. Predvideno je samostojno delo študenta v obsegu 126 ur, vendar v učnem načrtu ni pojasnjeno ali je to praktično izobraževanje pod okriljem mentorstva v podjetju oziroma organizaciji. V učnem načrtu za Strokovno prakso ni razvidno, v kakšnem obsegu ur opravlja študent delo v realnem delavnem okolju (podjetju oz. organizaciji). Samostojno delo študenta je lahko posvečenih strokovni refleksiji pridobljenih izkušenj, ki jih študent predstavi v poročilu o strokovni praksi, ne more pa biti samostojno delo študenta brez mentoriranja ovrednoteno kot delo v realnem delavnem okolju.

Praktično izobraževanje koordinira zaposlena organizatorica praktičnega izobraževanja, ki usklajuje delo vodij za praktično izobraževanje. Za vodje praktičnih izobraževanj so imenovani ~~višješolski~~ predavatelji, ki skrbijo za ustrezno in strokovno izvedbo. Praktično izobraževanje na šoli urejajo Navodila za študente in vodje PI, ki so objavljena v spletni učilnici pod nazivom praktično izobraževanje za posamezni program. Študentje praviloma sami poiščejo delodajalca, pri katerem bodo opravili praktični del študija, šola pa poskrbi za pripravo potrebnih pogodb za izvedbo praktičnega izobraževanja.

Večini študentov, ki so opravljali študijski program jim je bilo praktično izobraževanje priznано zaradi predhodnih izkušenj. Postopek priznavanja je urejen tako, da poda študent »Vlogo za priznavanje praktičnega izobraževanja« kjer poda tudi izjavo o obsegu delovne dobe, podjetju in delovnem mestu na katerem je deloval. Delodajalec mora potrditi delovno dobo in podati opis del, ki jih je študent opravljal, nato Komisija za študijske zadeve presodi na podlagi opravljenih del, ali mu bo praktično izobraževanje priznано.

Praktično izobraževanje v okviru študijskega predmeta je do sedaj opravljal 6 študentov, od tega je ena študentka opravljal praktično izobraževanje v tujini s pomočjo programa Erasmus + za praktično izobraževanje. Postopek organizacije praktičnega izobraževanja se prične z podajo »Vloge za praktično izobraževanje«, kjer študent poda predlog delovne organizacije v kateri bo opravljal praktično izobraževanje ter poda predlog mentorja. Nato skupaj z nosilcem predmeta koordinirajo izvedbo. Študent za opravljen predmet poda na šoli dnevnik praktičnega izobraževanja in ustno zagovarja praktično izobraževanje. Skupina strokovnjakov je pridobila vpogled v vsa ocenjevanja praktičnega izobraževanja in pisna dela. Pisna dela so sorazmerno skopa, obsegajo 1 – 4 strani.

Predlagamo, da se pripravi navodila o strukturi in vsebini seminarskega dela, saj smo pri pregledu ugotovili, da so seminarji vsebinsko in strukturno zelo različni in ne omogočajo

primerjave kvalitete same naloge (npr. pri nekaterih sploh ni navajanja virov, pri drugih vire navajajo). Prav tako bi bilo strokovno ustrezno, če bi se v seminarskem delu osredotočili na reševanje konkretnega strokovnega problema v organizaciji, kjer opravljajo praktično izobraževanje, kajti v nasprotju s tem so trenutni seminarji opis del in nalog organizacije v kateri so opravljali prakso. Predstavitev dela v organizaciji iz razvidne dokumentacije ni jasna.

V decembru 2020 je zavod poslal posodobljene in dopolnjene obrazce in dokumente:

- Vloga za priznavanje strokovne prakse
- Vloga za strokovno prakso
- Dnevnik strokovne prakse – poročilo študenta o strokovni praksi
- Poročilo mentorja strokovne prakse v podjetju
- Vprašalnik o strokovni praksi za študente
- Učni načrt za predmet strokovna praksa

Posodobitve in spremembe v zgoraj naštetih dokumentih, ki smo jih prejeli 15.12.2020 so ustrezne.

Pravilnik o priznavanju in uveljavljanju znanj in spretnosti je bil posodobljen v novembru 2020. V njem je bolj natančno opredeljeno, kako zavod prizna in meri kompetence praktičnega izobraževanja pri tistih študentih, ki so zaposleni in imajo avtomatsko priznana praktična izobraževanja.

Zavod ima sklenjeno ustrezno število pogodb s partnerji za izvedbo praktičnega izobraževanja.

e) ustreznost urnikov, števila govornih ur ali dostopnosti visokošolskih učiteljev in sodelavcev študentom:

Ustreznost urnikov in dostopnost visokošolskih učiteljev zavod preverja anketnimi vprašalniki. Dostopnost predavateljev je razvidna v e-učilnicah. Govornilne ure se izvajajo na podlagi predhodne najave, izvajanje pedagoškega procesa pa je prilagojen zaposlenim študentom in se izvaja med tednom po 16.00 uri in ob sobotah v dopoldanskem času.

f) ustreznost in usposobljenost kadrov v skladu s 13. členom meril ter zagotavljanje minimalnih raziskovalnih standardov in izpolnjevanje pogojev za mentorstvo za študijske programe tretje stopnje:

Zavod je za potrebe presoje pripravil tabelo izvajalcev pedagoškega procesa z nazivi, predmeti, ki jih pokrivajo, habilitacijskim področjem, izvolitveno dobo, bibliografijo in obliko zaposlitve. Na zavodu je 34 izvajalcev. Pri večini izvajalcev so dosežki na strokovnem in znanstvenem področju ustrezni, če upoštevamo kriterij, da so v zadnjih 8 letih objavili vsaj 1 prispevek iz strokovnega ali znanstvenega ali pedagoškega prispevka. Identificirali smo 5 izvajalcev, pri katerih iz njihovih bibliografij ni razvidnih objav v zadnjih 7 letih ali več oziroma iz utemeljitev strokovne ustreznosti izhaja, da niso aktivni na svojem strokovnem področju v zadnjih 10 letih:

- Nosilec predmeta »Upravljanje zavarovanih območij« ~~Berginc~~ **Mladen**, (višji predavatelj) iz utemeljitev lahko ugotovimo, da je strokovno aktiven na izvolitvenem

področju, vendar pa je zadnja objava strokovni članek iz leta 2012, ostale objave so starejše od leta 2002.

- Nosilec predmeta »Uvod v okoljsko pravo«~~Pichler Dušan~~, (višji predavatelj) iz utemeljitev lahko ugotovimo, da je strokovno aktiven na izvolitvenem področju, vendar pa je zadnja objava strokovnega članka v letu 2014, ostale objave so starejše od 10 let.
- Nosilec predmeta »Okolje in prehrana«~~Stražišar Matej~~, (predavatelj) iz utemeljitev njegove strokovne aktivnosti na izvolitvenem področju lahko ugotovimo, da ni vidne strokovne aktivnosti po letu 2011. Zadnja objava v bibliografiji je iz leta 2010.
- Nosilec predmeta »Osnove biotehnologije«~~Solar Martin~~, (predavatelj) iz utemeljitev njegove strokovne aktivnosti na izvolitvenem področju lahko ugotovimo, da ni vidne strokovne aktivnosti po letu 2009. Zadnja objava v bibliografiji je iz leta 2011.
- Nosilka predmeta »Okoljska statistika«~~Žitnik Mojca~~, (višja predavateljica) iz utemeljitev lahko ugotovimo, da je strokovno aktivna na izvolitvenem področju, vendar pa je zadnja objava povzetka znanstvenega prispevka na konferenci iz 2013.

Varstvo okolja kot vsebinsko področje študijskega programa je v zadnjih 10 letih doseglo neverjeten napredek in spremembe na sociološkem, tehničnem in upravljalnem področju, zato je možno zagotoviti minimalni standard kakovosti izvajanja pedagoškega procesa na strokovnem študijskem programu zgolj z izvajalci, ki dokazujejo strokovno ali znanstveno raziskovalno aktivnost na habilitacijskem področju v zadnjem obdobju. Na podlagi pregleda bibliografskih kazalcev za 6 izvajalcev ne moremo ugotoviti, da izkazujejo zadostno znanstveno in strokovno dejavnost na področjih in vsebinah, ki jih predavajo.

Pri 2 izvajalcih z nazivom Predavatelj nismo ugotovili nobenih objav na predmetnem področju Poslovna informatika, za katero sta izvoljena v naziv. Vendar pa je zavod izvolitev utemeljil z predstavitvijo strokovnih aktivnosti na področju poslovne informatike iz katerih je razvidno, da nosilka predmeta »Računalništvo in informatika«~~mag. Zalačar Maja~~ od leta 2004 izvaja aktivnosti na področju informacijskih sistemov in sicer je vpeljala informacijski sistem za vodenje udeležencev in študentov, izvajala opismenjevanje deležnikov in zaposlenih o uporabi informacijsko komunikacijske tehnologije ter poučevala računalništvo in informatiko na srednji šoli. Nosilec predmeta »Računalništvo in informatika«~~Žorž Grega~~ upravlja s spletnimi in strežniškimi GIS tehnologijami, od leta 2012 se je posvetil delu z odprtokodnim programom QGIS ter izvajal različne naloge povezane z urejanjem, izdelavo in prikazovanjem prostorskih podatkov. Za potrebe izboljšanja uporabniške izkušnje GIS portala državne uprave je sodeloval pri razvoju treh programskih dodatkov Esri WebAppBuilder, ki se uporablja na MJU. Prav tako je vpet v razvoj in zasnovo GIS okolja aplikacije informacijskega sistema eDediščina (ISeD) na Ministrstvu za kulturo. Od 2014 je uporabljal odprtokodno programsko opremo PostgreSQL s prostorskim dodatkom PostGIS. Skupina strokovnjakov ugotavlja, da v skladu z merili za imenovanje v naziv predavatelja, izpolnjujeta pogoje za imenovanje, skupina strokovnjakov pa priporoča, da predavatelja strokovno aktivnost nadgradita z objavami na področju poslovne informatike.

Pri 5 izvajalcih smo ugotovili visoko znanstveno raziskovalno aktivnost, kar se odraža tudi v njihovih SICRIS točkah. Takšni visokošolski učitelji lahko pomembno prispevajo k prenašanju ugotovitev lastnega znanstveno raziskovalnega in strokovnega dela v pedagoški proces, kar je odločilnega pomena pri razvoju študijskega programa. Na žalost je teh 5 izvajalcev pogodbenih sodelavcev in so člani raziskovalnih skupin na svojih matičnih raziskovalnih inštitucijah.

Zavod ima sprejeta merila visokošolskega zavoda za izvolitve v nazive v skladu z ZVIS in Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov.

V razgovoru z vodstvom zavoda smo ugotovili, da se zavedajo kadrovskih problemov tako pri pedagoških, kot tudi strokovnih sodelavcih. Delež visokošolskih učiteljev, nosilcev predmetov študijskih programov, ki so na visokošolskem zavodu v rednem delovnem razmerju, je 9,1 %, oziroma v obsegu 1,1 FTE (0,18 FTE na delovnem mestu Višjega predavatelja ter skupno 0,83 FTE na dveh delovnih mestih predavateljev).

Skupina strokovnjakov predlaga dodatne redne zaposlitve pedagoških delavcev in raziskovalcev, saj predstavlja trenutno razmerje med redno in pogodbeno zaposlenimi omejitve pri izvajanju študijskega programa in pri zagotavljanju kakovosti. Prav tako so opazne omejitve, ki jih predstavlja kvalitetno izvajanje študijskih programov s izvajalci, ki niso matični temveč pogodbeni, saj močno omejuje vzpostavljanje lastne znanstveno-raziskovalno dejavnosti ter povečanja število strokovnih projektov, kot pogoj za vključevanje študentov v strokovno in projektno delo.

g) materialne razmere, povezane z izvajanjem študijskega programa, v skladu s 15. členom meril:

Prostori B&B Visoke šole za trajnostni razvoj v Kranju smo si ogledali s pomočjo kamere, že ob prvem obisku, ki je bil izveden na daljavo. Zavod ima ustrezno opremljene predavalnice in prostore, ki so podprti z ustrezno ITK opremo. V Ljubljani so prostorski pogoji slabši, vendar ocenjujemo, da še vedno ustrezni.

Zavod zagotavlja pogoje za izvedbo e-študija. V Kranju imajo sobo za študente, medtem, ko jo v Ljubljani nimajo.

Glede na dejstvo, da v Kranju zavod uporablja prostore in predavalnico tudi za izvajanje programov višješolskega in srednješolskega izobraževanja ter šolo vožnje težko ocenimo ustrezno število predavalnic. Ena od predavalnic je opremljena z zemljevidi, kar poveča kvaliteto prostora in veljalo bi razmisliti, da bi podobne rešitve našli tudi za druge predavalnice.

V razgovorih s visokoškolskimi učitelji in študenti nismo dobili odgovora, katero programsko oprema za pregledovanje, analizo in druge oblike obdelave podatkov se uporablja pri izobraževanju študentov, v učilnicah in na terenu. Izpostavili so zgolj uporabo atlasa digitalnega okolja.

Izpolnjuje standarde kakovosti

Prednosti:

- Na zavodu imajo za slepe in slabovidne na voljo tutor, kar skupaj z elektronskimi pripomočki, ki so na voljo brezplačno na podlagi usklajevanj z Medobčinskim društvom slepih in slabovidnih Kranj omogoča študijski proces tudi študentom z okvarami vida.

Priložnosti za izboljšanje:

- V učne načrte objavljene na spletnih straneh zavoda, ki so bili spremenjeni v novembru 2020 in bodo veljavni z študijskem letu 2021/2022 vključiti

habilitacijski naziv izvajalcev ter ustrezno opredeliti in dopolniti reference posameznih izvajalcev.

- Vzpostaviti sistem spremljanja učinkovitosti samostojnega dela študenta, glede na velik obseg te oblike izvedbe študija.
- Zagotoviti posodobitev in nadgradnjo e-učilnic vseh izvajalcev s ciljem, da se v njih lahko izvaja aktivni pedagoški proces
- Preoblikovati oblike kontaktnih ur pri predmetu Angleščina – Jezik stroke v 2. letniku s ciljem povečanja sedanjega števila vaj pri angleškem jeziku, ki obsega 10 KU.
- Ustrezno urediti učni načrt pri Strokovni praksi z opredelitvijo drugih oblik dela, v katero je zajeto praktično delo študenta na strokovni praksi
- Povečati redne zaposlitve pedagoških delavcev in raziskovalcev, saj predstavlja trenutno razmerje med redno in pogodbeno zaposlenimi omejitve pri izvajanju študijskega programa in pri zagotavljanju kakovosti. Glede na razmerje redno in pogodbenih zaposlenih so ugotovljene omejitve pri vzpostavljanju lastne strokovne in znanstveno-raziskovalno dejavnosti.
- zagotoviti opremo, ki bo prilagojena poučevanju področja varstva okolja.
- Glede na obseg terenskega dela je potrebno zagotoviti tablične računalnike za študente.
- Zagotoviti opremljenost predavalnic po zgledu predavalnice z zemljevidi.
- Spremeniti in prilagoditi Pravilnik o priznavanju in uveljavljanju znanj in spretnosti na način, da bo priznavanje zunanje izbirnosti posebej in natančno opredeljeno.
- omogočiti študentom dostop do ustreznih domačih in tujih strokovnih in znanstvenih baz in gradiva v knjižnici s področja varstva okolja

Delno izpolnjuje standarde kakovosti:

- Pri 5 izvajalcih zagotoviti strokovno aktivnost ali objave, saj iz utemeljitev strokovne ustreznosti izhaja, da niso aktivni na strokovnem področju v zadnjih 10 letih oziroma iz njihovih bibliografij ni razvidnih objav v zadnjih 7 letih ali več.

Ne izpolnjuje standardov kakovosti

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti:

Predmetnik in učni načrti visokošolskega študijskega programa 1. stopnje Varstvo okolja, ki je v veljavi od 2015 do zaključka študijskega leta 2020/2021 ne vsebujejo ustreznega vrednotenja s kreditnimi točkami in kontaktnimi urami po semestrih in letnikih ter so v nasprotju z merili za kreditno vrednotenje študijskih programov po evropskem prenosnem kreditnem sistemu. Prav tako izvajanje študijskega programa po trenutno veljavnem predmetniku in učni načrti ne sledijo 1. standardu v 17. členu Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov, saj je neustrezen *vrstni red predmetov, njihova razporejenost po semestrih in letnikih ter ni razvidne ustrezne horizontalne in vertikalne povezanosti. Skupina strokovnjakov je pripravila na podlagi podatkov iz učnih načrtov pregledno tabelo celotnega predmetnika (priloga) iz katerega je razvidno, da je kumulativno v 1. letniku 58 KT in 1596 kontaktnih ur, v 2. letniku 63 KT in 1540 kontaktnih ur ter v 3. letniku 61 KT in 1426 kontaktnih ur. V učnih načrtih so KT in kontaktne ure v neskladju z Merili za kreditno vrednotenje študijskih programov po evropskem prenosnem kreditnem sistemu. Pri presoji horizontalni povezanosti je bilo ugotovljeno, da sta temeljna predmeta »Osnove ekologije« v 2. letniku in »Osnove biotehnologije« v 3. letniku, medtem ko so predmeti »Podnebne spremembe«, »Varstvo zraka«, in »Ravnanje z odpadki« v 1. letniku.*

- študijski program ne omogoča 10% izbirnosti, kot tudi ne možnosti zunanje izbirnosti, kar je v neskladju z 17. členom Meril in 7. členom Meril za kreditno vrednotenje študijskih programov po ECTS

V predmetniku študijskega programa, ki je objavljen na spletnih straneh zavoda in je bil posodobljen in spremenjen v novembru 2020 in bo veljal v naslednjem študijskem letu 2021/2020 pa vsebuje naslednje večje pomanjkljivosti in neskladnosti:

- Neskladje s 17. členom meril, saj študijski program ne omogoča 10% izbirnosti. Predmetnik ima v drugem in tretjem letniku opredeljen obseg izbirnosti (6+6 =12KT), kar ne predstavlja 10% izbirnosti na študijskem programu, ki obsega skupaj 180 KT. Prav tako iz predmetnika ni razvidna možnost zunanje izbirnosti.
- Neskladje s 17. členom meril, saj Zavod v obdobju od prve akreditacije študijskega program, ne izkazuje lastnega znanstveno raziskovalnega in strokovnega dela oziroma projektov na področju varstva okolja. V presoji zunanje evalvacije študijskega programa nismo ugotovili, da bi zavod pridobil ali izvajal konkreten projekt ali raziskavo na področju varstva okolja oziroma vsebin, ki jih vključuje študijski program in so pogoj za ustrezno vključevanje študentov v strokovno in projektno delo.

Pripomba zavoda v odzivu na poročilo z dne 19.5.2021

»Program je bil akreditiran leta 2009, preden so se začela uporabljati Merila za kreditno vrednotenje študijskih programov po ECTS (Uradni list RS, Št. 95/10 in 67/19). Šesta točka prvega odstavka 45. člena navaja, da so večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti ugotovljene takrat, ko študijski program zaradi sprememb ni več vsebinsko in po sestavi dovršen, učni načrti in predmetnik niso več povezani s cilji in kompetencami programa. Študijski program od akreditacije programa ni bil spreminjan, zato očitek nima podlage v Merilih za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov in je brezpredmeten. Očitek do poenotenja mnenj strokovnjakov Nakvis zavračamo. Glede na datum akreditacije študijskega programa (2009) ta ni v neskladju s takrat upoštevanimi merili. Merila, ki so bila sprejeta kasneje se ne morejo upoštevati za nazaj.

Poročilo navaja »Neskladje s 17. členom meril, saj Zavod v obdobju od prve akreditacije študijskega program, ne izkazuje lastnega znanstveno raziskovalnega in strokovnega dela oziroma projektov na področju varstva okolja. V presoji zunanje evalvacije študijskega programa nismo ugotovili, da bi zavod pridobil ali izvajal konkreten projekt ali raziskavo na področju varstva okolja oziroma vsebin, ki jih vključuje študijski program in so pogoj za ustrezno vključevanje študentov v strokovno in projektno delo«. Hkrati pa poročilo svojo navedbo demantira z naslednjo izjavo: »Kot edini uspešno realiziran strokovni projekt oziroma znanstvenaaktivnost je organizacija mednarodne konference v letu 2019« Količinski pogoj znanstveno raziskovalnega in strokovnega dela oziroma projektov je stvar subjektivne presoje, še posebej ob predpostavki, da je pri nekaterih izvajalcih sicer ugotovljena dobra znanstveno raziskovalna aktivnost, vendar na podlagi »usmeritev NAKVIS-a« za znanstvene in strokovne dosežke ne moremo šteti tistih, ki so

jih dosegli pogodbeno zaposleni na zavodu v svojih matičnih in drugih raziskovalnih skupinah.«

Mnenje skupine strokovnjakov:

- 1. Dejstvo, da zavod od leta 2009, ko je bil program akreditiran ni opravil nobene spremembe, je zaskrbljujoče, saj kaže na nerazumevanje pomena kroga kvalitete in potrebnih sprememb za razvoj študijskega programa, še posebej na področju trajnostnega razvoja in varstva okolja. To področje je bilo v zadnjih 10 letih prav gotovo deležno velikega števila sprememb in izjemnega razvoja, zato bi bilo letno posodabljanje študijskega programa odgovornost in obveza zavoda.*
- 2. Argumentacija zavoda, da bi morala skupina strokovnjakov presojeti študijski program na podlagi meril, ki so veljala leta 2009, ko je bil študijski program prvič akreditiran in ne meril, ki veljajo v času presoje oz. zunanje evalvacije, je neustrezna. Skupina strokovnjakov je dolžna v postopku zunanje evalvacije upoštevati vso veljavno zakonodajo, merila in standarde, ki veljajo v času izvajanja presoje oz. zunanje evalvacije.*
- 3. Skupina strokovnjakov je mnenja, da je izvedba ene same strokovno-znanstvene aktivnosti v obdobju od prve akreditacije visokošolskega zavoda premalo za izkazovanje uspešnosti in kakovosti razvoja strokovne in raziskovalne dejavnosti, na področju trajnostnega razvoja in varstva okolja. Ena sama aktivnost, ne odraža zavezanosti visokošolskega zavoda k kontinuiranemu razvoju in potrebni kvaliteti strokovnega in raziskovalnega področja na katerem deluje.*

Po oceni skupine strokovnjakov neskladnost ostaja.

- Učni načrt za predmet Strokovna praksa za študijsko leto 2020/2021 obsega 4 ur predavanj in 66 ur vaj ter 126 ur samostojnega dela študenta. 70 kontaktnih ur je ovrednoteno s 7 KT, kar je v nasprotju 3. členom Meril za kreditno vrednotenje študijskih programov po ECTS. Pri presoji je bil upoštevan 5. člen Meril za kreditno vrednotenje študijskih programov po ECTS v katerem je opredeljeno, da se strokovna praksa v delovnem okolju ovrednoti z 2 ECTS na teden. Če upoštevamo, da študent opravi 40 ur strokovne prakse tedensko in je zavod samostojno delo študenta predvidel kot strokovno prakso na delovnem mestu, potem bi moralo biti 126 ur samostojnega dela študenta ovrednoteno z 6,3 ECTS, 70 kontaktnih ur pa od 2,3 do 2,8 ECTS, torej kumulativno najmanj 8, lahko pa tudi 9 ECTS **(enaka ugotovitev o neskladju je opredeljena tudi v 4. standardu - sistemska ureditev praktičnega izobraževanja študentov in njegovega izvajanja - Poročila o podaljšanju akreditacije visokošolskega zavoda)**

Pripombe zavoda v odzivu na poročilo z dne 19.5.2021

»Učni načrt za predmet Strokovna praksa za študijsko leto 2020/2021 obsega 4 ur predavanj, 66 ur vaj in 126 ur samostojnega dela študenta. Skupaj 196 ur. Ena kreditna točka pomeni 25 do 30 ur obremenitve študenta, pravilno izračunana obremenitev študenta tako znaša 7 kreditnih točk.«

Mnenje skupine strokovnjakov:

Spremembe učnega načrta za predmet »Strokovna praksa« so bile sprejete novembra 2020, kar pomeni, da ne morejo veljati za tekoče študijsko leto 2020/2021, temveč bodo spremembe lahko uveljavljene v študijskem letu 2021/2022.

Skupina strokovnjakov ocenjuje, da je 126 ur samostojnega dela študenta, kar predstavlja skoraj 2/3 vseh ur in jih zavod ovrednoti z 4,5 KT, neustrezno. Skupina strokovnjakov ocenjuje, da je praktično izobraževanje ena izmed komponent študijskega programa, kjer ni mogoče prikazovati samostojno delo študenta izven kontaktnih ur kot večino programa. Namen praktičnega usposabljanja je v pridobivanju praktičnih znanj, izkušenj, veščin in spretnosti, ki so možne v neposredni interakciji z predavateljem ali mentorjem, ne pa pri samostojnem delu študenta. Pri samostojnem delu študent nima možnosti preverjati ustreznosti svojega praktičnega dela, prav tako mu ni omogočena povratna informacija s strani predavateljev/vodij strokovne prakse, o napakah pri delu s čemer bi pridobival potrebne izkušnje. Ker samostojno delo študenta ne moremo opredeliti v okviru kontaktnih ur je torej 70 kontaktnih ur ovrednotenih s 7 KT, v nasprotju 3. členom meril za kreditno vrednotenje študijskih programov po ECTS.

Ugotovljena neskladnost ostaja.

5. standard: Zagotovljeno je varovanje pravic deležnikov v študijskem procesu.

Ugotavljamo, da zavod izpolnjuje 5. standard 23. člena Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov, ki se nanaša na zagotavljanje pravic deležnikov v študijskem programu.

a) ali je vsem študentom ob rednem izpolnjevanju obveznosti, določenih s študijskim programom, omogočeno nemoteno napredovanje in dokončanje študija:

Skupina strokovnjakov na podlagi pregleda vloge in opravljenih razgovorov s študenti ugotavlja, da je študentom ob rednem izpolnjevanju obveznosti, določenih s študijskim programom omogočeno nemoteno napredovanje v višji letnik študija in dokončanje študija.

Izpitni roki so določeni po zaključku posameznega predmeta. Skladno s pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja so za posamezni predmet določeni izpitni roki. V razgovoru s študenti smo ugotovili, da študenti ne poznajo pravilnika o preverjanju in ocenjevanju znanja in ECTS ocenjevalne lestvice. Z načinom ocenjevanja so študenti seznanjeni ob začetku izvajanja študijskega predmeta (ob začetku predavanj). Ocenjevanje se jim zdi ocenjevanje primerno in pravično.

Morebitna priznavanja predhodno pridobljenih znanj (predvsem s področja strokovnega dela) obravnava komisija za študijske zadeve na podlagi predhodno podane vloge za priznavanje praktičnih znanj.

Zavod je podal podatke, da je do 15. 12. 2020, ko so bile podane dopolnitve gradiva NAKVIS, študij uspešno zaključilo 25 diplomantov. Manjši delež diplomantov visokošolski zavod pripisuje zaposlenosti študentov. Zavod načrtuje za vzpodbujanje uspešnega dokončanje študija, povabilo študentov na kavo (s kartico po pošti bodo vse študentje 3 letnika in absolventi povabimo na seminar o diplomu). Skupina strokovnjakov pa predlaga

tudi dodaten razpis tem za diplomske naloge (to velja predvsem za študente, ki še teme nimajo).

b) ali je vsem visokošolskim učiteljem in sodelavcem zagotovljeno spoštovanje njihove avtonomije pri poučevanju in raziskovanju ter pomoč in svetovanje pri razvijanju karierne poti:

Zavod visokošolskim učiteljem zagotavlja spoštovanje njihovih pravic in avtonomijo pri poučevanju. Izvajalci študijskih predmetov so pozvani, da vsakoletno uvajajo spremembe v pedagoški proces na podlagi dognanj stroke. Ob tem izvajalci študijskih predmetov tudi samostojno posodablajo in podajajo predloge o spremembi študijskih predmetov.

V okviru zavoda deluje karierni in svetovalni center, ki omogoča učiteljem tudi dodatna izobraževanja s področja osebnostne rasti. V okviru procesa evalvacije je zavod tudi za visokošolske učitelje pripravila dodatno gradivo o razvoju kvalitetnih učnih ciljev in implementacijo le tega v okviru študijskega predmeta. Prav tako so s pomočjo digitalnih orodij izvedla delavnici o kakovostnejši izvedbi pedagoškega procesa s pomočjo spletnih orodij. Dodatna izobraževanja za visokošolske učitelje in sodelavce so brezplačna.

Zavod izpostavlja, da ima v okviru kariernega centra zaposlene 3 sodelavce s strokovnim izpitom.

c) obveščenost deležnikov v skladu s 7. standardom 12. člena meril:

Visokošolski zavod obvešča deležnike preko digitalnih medijev in spletne strani o dejavnostih na zavodu.

Vsem študentom so obvestila o študijskem procesu na voljo preko spletne strani fakultete in e-pošte. Urnik je objavljen v internem elektronskem sistemu fakultete in je znan vnaprej za celotno študijsko leto. O morebitnih spremembah urnika so študenti obveščeni pravočasno po različnih kanalih komunikacije. Na spletnih straneh so objavljeni posodobljeni učni načrti in predmetnik, ki ga je Senat sprejel 19. 11. 2020 in bodo veljali v študijskem letu 2021/2022. Ni pa objavljenih učnih načrtov in predmetnika, ki so veljavni v študijskem letu 2020/2021.

Vse aktivnosti v zvezi z informativnimi dnevi in svetovalnimi storitvami usklajujejo in izvajajo strokovne službe fakultete. Ob tem so s pomočjo strokovnih služb kandidatom za vpis na visokošolski program čez celo leto na voljo informacije o vpisu.

Zavod izpostavlja kot pomemben način obveščenosti deležnikov organizacijo izvenštudijskih dejavnosti, ki omogočajo tudi vključevanje zunanjih deležnikov v delovanje študijskega programa (npr. konferenca, strokovna srečanja). Te dogodke tudi dodatno promovira v različnih regionalnih glasilih, da bi dosegle širšo populacijo. Ugotavljajo, da so predvsem strokovna srečanja primeren način prenosa informacij o delovanju zavoda. Ob tem izpostavljajo, da so izvedli dogodek »Od mentoriranja do raziskovanja« (2019) kot primer dobre prakse.

Skupina strokovnjakov ugotavlja, da je zavod v okviru samoevalvacije študijskega programa izvedel nekaj delavnic in eno strokovno srečanje v obliki konference. Glede

na identifikacijo potrebe po tovrstnih strokovnih srečanjih za krepitev informiranosti s strani deležnikov je smiselno, da zavod razvije strategijo za povečanje števila strokovnih srečanj, ki bodo okrepile predvsem informiranost zunanjih deležnikov o delovanju zavoda v okolju.

Izpolnjuje standarde kakovosti

Prednosti:

- Visoka motiviranost in dostopnost strokovnih služb za sodelovanje s študenti

Priložnosti za izboljšanje:

- Povečati število strokovnih srečanj in dogodkov za boljšo prepoznavnost šole v širšem prostoru
- Razpisati teme diplomskih del za vzpodbujanje učinkovitejšega zaključka študijskega programa
- Študente na ustrezen način seznaniti s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanjem znanja ter ECTS ocenjevalne lestvice

Delno izpolnjuje standarde kakovosti:

- Na spletnih straneh ni javno dostopnih učnih načrtov in predmetnika za študijsko leto 2020/2021. Predmetnik, ki je objavljen je bil vsebinsko in strukturno spremenjen v novembru 2020 in bo začel veljati v študijskem letu 2021/2022.

Ne izpolnjuje standardov kakovosti

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti:

Ni ugotovitev.

POVZETEK

Visoka šola za varstvo okolja deluje v okviru B&B izobraževalnega centra, ki izvaja tudi programe srednje šole, višje šole ter avto šole. Zavod pri svojem delovanju med temi notranjimi organizacijskimi enotami išče sinergijo, pri čemer skupina strokovnjakov opozarja, da je vodenje in delovanje Visoke strokovne šole zelo specifično in podrejeno zahtevnim merilom in standardom in zakonu o visokem šolstvu. Pri iskanju učinkov sinergije združevanja posameznih aktivnosti zavoda je slednji pozoren, da to ne vpliva posredno ali neposredno na kakovost izvedbe visokošolskega študijskega programa 1. stopnje Varstvo okolja.

Na podlagi samoevalvacijskega poročila in spremenjenega predmetnika in učnih načrtov iz decembra 2020 je razvidno, da študijski program zajema večino vsebin, pomembnih za področje varstva okolja. Pomanjkljivost je v usklajevanju sprememb in vključevanju novih znanstvenih in strokovnih dognanj na področju varstva okolja v zadnjem obdobju, kar iz samoevalvacijskega poročila ni razvidno. Ustrezno bi bilo dopolniti študijski program z aktualnimi znanstvenimi in strokovnimi spoznanji na področju varstva okolja, zlasti tistim povezanih s podnebnimi spremembami in izvajanjem konceptov tajnostnega razvoja ter poudarjene skrbi za varstvo okolja.

V procese posodabljanja in spreminjanja študijskega programa so vključeni različni deležniki, kar je razvidno iz zapisnikov posameznih organov in komisij visokošolskega zavoda. Poslovnik kakovosti ima natančno opredeljene procese spremljanja kakovosti, vendar pa ni razvidno, kako so posamezni organi zavoda vključeni v zanko kakovosti.

Zapisniki senata, študentskega sveta in komisije za kakovost vsebujejo obravnavo in potrjevanje samoevalvacijskih poročil, vendar pa ni razvidne vsebinske razprave, pripomb, stališč in predlogov, ki bi se upoštevali v akcijskem načrtu in samoevalvacijskem poročilu. Skupina strokovnjakov je pri pregledu teh dokumentov ugotovila, da se postopki niso redno izvajali v celotnem akreditacijskem obdobju.

Skupina strokovnjakov ugotavlja, da študijski program delno izpolnjuje standarde 17. člena Meril za akreditacijo. Zavod je skupini strokovnjakov v okviru dopolnitev prejetih dne 15. 12. 2020 predložil prenovljene učne načrte in predmetnik, ki v svoji osnovi sicer predstavljajo ogrodje za študij na področju varstva okolja, ki glede na imena predmetov in predvideno vsebino lahko zagotavlja strokovno dovršenost predmetov. Po imenu, namenu in vsebini se študijski program primerno umešča v predvideno področje in disciplino.

Študijski program ima večje pomanjkljivosti pri posodabljanju visokošolskega programa, ki temelji na razvoju stroke na podlagi izvedenih strokovnih projektov in raziskovanja. Zavod v obdobju zadnjega akreditacijskega obdobja ni pridobil nobenega temeljnega ali aplikativnega raziskovalnega projekta, ki bi izkazoval strokovni napredek študijskega programa. Večina izvajalcev je zaposlena na drugih raziskovalnih institucijah, kjer so visokošolski učitelji sicer v pogovorih izpostavljali, da vnašajo novosti posamičnih področij tudi v svoje pedagoško delo. Tovrstnih posodobitev vsebin v okviru študijskega programa do sedaj ni bilo zavedenih v učnih načrtih študijskega programa. Izpostavili bi primer evropske strateške zaveze zelenemu gospodarstvu in zmanjševanjem emisij toplogrednih plinov in drugih ukrepov za upočasnitev podnebnih sprememb in prilagajanje socialnih in ekonomskih sistemov podnebnim spremembam, ki bistveno spreminjajo okolje, ki jih v učnih načrtih nismo zaznali. Za vključitev takšnih konceptov je potrebno večje raziskovalno sodelovanje akademskega osebja in povečati zahteve študentov po študiju strokovne in znanstvene literature, ker je bilo med obiskom ugotovljeno kot pomanjkljivost, ki jo ni mogoče upravičiti s "pomanjkanjem bralne kulture študentov". Skupina strokovnjakov v razgovoru s študneti ugotovila, da ne poznajo temeljne literature na področju varstva okolja in tudi ni bilo mogoče ugotoviti, kateri so njihovi glavni viri znanja za pripravo seminarskih nalog in izpitov, razen učnega gradiva, ki so ga pripravili njihovi učitelji.

Predmetnik objavljen na spletni strani zavoda je bil dopolnjen, spremenjen in popravljen v novembru 2020, zato bo veljaven v študijskem letu 2021/2022. Trenutno veljavni predmetnik na spletni strani ni objavljen.

Predmetnik, ki je bil veljaven v študijskih letih 2016/17; 2017/18; 2018/19, 2019/20 in velja v letu 2020/21 ni v skladu z merili in kriteriji opredeljenimi v 17. členu meril, kar je podrobneje obrazloženo v poročilu. Zavod je predmetnik posodobil, dopolnil in spremenil v novembru 2020 in je zagotovo premik v pravo smer. Kljub temu pa je skupina strokovnjakov tudi v predmetniku, ki bo veljal v naslednjem študijskem letu 2021/2022 in je kot edini objavljen na spletni strani ugotovila pomanjkljivosti, še posebej pri učnem načrtu Strokovne prakse in na področju izbirnosti.

Na zavodu je 34 izvajalcev. Pri večini izvajalcev so dosežki na strokovnem in znanstvenem področju ustrezni, če upoštevamo kriterij, da so v zadnjih 8 letih objavili vsaj 1 prispevek iz strokovnega ali znanstvenega ali pedagoškega prispevka. Identificirali smo 5 izvajalcev, pri katerih iz njihovih bibliografij ni razvidnih objav v zadnjih 7 letih ali

več oziroma iz utemeljitev strokovne ustreznosti izhaja, da niso aktivni na strokovnem področju v zadnjih 10 letih.

V razgovoru z vodstvom zavoda smo ugotovili, da se zavedajo kadrovskih problemov tako pri pedagoških, kot tudi strokovnih sodelavcih. Kritično dejstvo je, da zavod nima stalno zaposlenih na zavodu. Delež visokošolskih učiteljev, nosilcev predmetov študijskih programov, ki so na visokošolskem zavodu v delovnem razmerju, je 9,1 %, oziroma v obsegu 1,1 FTE (0,18 FTE na delovnem mestu Višjega predavatelja ter skupno 0,83 FTE na dveh delovnih mestih predavateljev).

Prostori B&B Visoke šole za trajnostni razvoj v Kranju smo si ogledali s pomočjo kamere, že ob prvem obisku, ki je bil izveden na daljavo. Zavod ima ustrezno opremljene predavalnice in prostore, ki so podprti z ustrezno ITK opremo. V Ljubljani so prostorski pogoji slabši, vendar ocenjujemo, da še vedno ustrezni.

Zavod je podal podatke, da je do 15. 12. 2020, ko so bile podane dopolnitve gradiva NAKVIS, študij uspešno zaključilo 25 diplomantov. Manjši delež diplomantov visokošolski zavod pripisuje zaposlenosti študentov. Zavod načrtuje za vzpodbujanje uspešnega dokončanje študija, povabilo študentov na kavo (s kartico po pošti bodo vse študentje 3 letnika in absolventi povabimo na seminar o diplomih). Skupina strokovnjakov pa predlaga tudi dodaten razpis tem za diplomske naloge (to velja predvsem za študente, ki še teme nimajo).

Zavod zagotavlja ustrezne materialne pogoje in deluje finančno stabilno, kar mu omogoča zaveza ustanovitelja o finančni in materialni pomoči do leta 2023. Ugotovili smo pomanjkljivosti pri dostopnosti do ustreznih gradiv in baz s področja varstva okolja.

Izpostaviti velja učinkovito delovanje Kariernega in Svetovalnega centra, ki se odraža v različnih oblikah pomoči, ki jih nudijo študentom. Prav tako velja izpostaviti pristop, motiviranost in pripadnost strokovnih sodelavcev, ki je po oceni strokovnjakov dodana vrednost visokošolskega zavoda.

Zavod je od 1. obiska v juniju 2020 do oddaje dokumentacije v decembru 2020 izvedel ustrezne popravke in posodobitve internih aktov in nekaterih procesov delovanja. Toliko bolj je zato zaskrbljujoč odziv zavoda na poročilo in njihove pripombe, v katerih poudarjajo, da študijski program Varstvo okolja ni bil v nobenem delu spremenjen in posodobljen od leta 2009. To postavlja pod vprašaj celotno razumevanje pomena kakovosti in funkcioniranje kroga kakovosti. Argument zavoda, da bi morala komisija strokovnjakov upoštevati merila za akreditacijo študijskih programov iz leta 2009, ker študijski program zadnjih 11 let ni bil posodobljen in spremenjen, lahko razumemo zgolj kot nerazumevanje sistema in pomena kakovosti v visokem šolstvu.

SUMMARY

Izpolnjevanje standardov kakovosti

Izpolnjuje standarde kakovosti

- Izpolnjuje 3 standard kakovosti

Delno izpolnjuje standarde kakovosti

- **1. standard** – ni objavljenih in dostopnih samoevalvacijskih poročilo za obdobje 2015/2016, 2016/2017 in 2017/2018.
- **2. standard** - notranji sistem kakovosti omejuje razvijanje, povezovanje in posodabljanje, znanstvene, strokovne in raziskovalne dejavnosti zavoda.
- **4. standard** - pri 5 izvajalcih zagotoviti strokovno aktivnost ali objave, saj iz utemeljitev strokovne ustreznosti izhaja, da niso aktivni na strokovne področju v zadnjih 10 letih oziroma iz njihovih bibliografij ni razvidnih objav v zadnjih 7 letih ali več.
- **5. standard** Na spletnih straneh ni javno dostopnih učnih načrtov in predmetnika za študijsko leto 2020/2021. Predmetnik, ki je objavljen je bil vsebinsko in strukturno spremenjen v novembru 2020 in bo začel veljati v študijskem letu 2021/2022.

Ne izpolnjuje standardov kakovosti

4 Standard

Skupina strokovnjakov ocenjuje, da je 126 ur samostojnega dela študenta, kar predstavlja skoraj 2/3 vseh ur in jih zavod ovrednoti z 4,5 KT, neustrezno. Skupina strokovnjakov ocenjuje, da je praktično izobraževanje ena izmed komponent študijskega programa, kjer ni mogoče prikazovati samostojno delo študenta izven kontaktnih ur kot večino programa. Namen praktičnega usposabljanja je v pridobivanju praktičnih znanj, izkušenj, veščin in spretnosti, ki so možne v neposredni interakciji z predavateljem ali mentorjem, ne pa pri samostojnem delu študenta. Pri samostojnem delu študent nima možnosti preverjati ustreznosti svojega praktičnega dela, prav tako mu ni omogočena povratna informacija s strani predavateljev/vodij strokovne prakse, o napakah pri delu s čemer bi pridobil potrebne izkušnje. Ker samostojno delo študenta ne moremo opredeliti v okviru kontaktnih ur je torej 70 kontaktnih ur ovrednotenih s 7 KT, v nasprotju 3. členom meril za kreditno vrednotenje študijskih programov po ECTS. **(enaka ugotovitev o neskladju je opredeljena tudi v 4. standardu - sistemska ureditev praktičnega izobraževanja študentov in njegovega izvajanja - Poročila o podaljšanju akreditacije visokošolskega zavoda)**

Trenutno veljavni predmetnik za študijsko leto 2020/21, ki je veljal za zadnje akreditacijsko obdobje je neskladen z 17. členom meril, saj ne omogoča vsebinske povezanosti posameznih predmetov in učnih načrtov ter študijskega programa kot celote; ne omogoča povezanost (skladnost) ciljev, kompetenc oziroma učnih izidov, določenih v učnih načrtih, s cilji in kompetencami študijskega programa in z njegovo vsebino glede na vrsto in stopnjo študija, prav tako pa je neustrezna tudi horizontalna in vertikalna povezanost predmetov po letnikih ter njihovo kreditno ovrednotenje. Skupina strokovnjakov je pripravila na podlagi podatkov iz učnih načrtov pregledno tabelo celotnega predmetnika (priloga) iz katerega je razvidno, da je kumulativno v 1 letniku 58 KT in 1596 kontaktnih ur, v 2. letniku 63 KT in 1540 kontaktnih ur ter v 3 letniku 61 KT in 1426 kontaktnih ur. V učnih načrtih so KT in kontaktne ure v neskladju z Merili za kreditno vrednotenje študijskih programov po evropskem prenosnem kreditnem sistemu. Pri presoji horizontalni povezanosti je bilo ugotovljeno, da sta temeljna predmeta »Osnove ekologije« v 2. letniku in »Osnove biotehnologije« v 3 letniku, medtem ko so predmeti »Podnebne spremembe«, »Varstvo zraka«, in »Ravnanje z odpadki« v 1. letniku.

Študijski program tudi ne omogoča 10% izbirnosti, kot tudi ne možnosti zunanje izbirnosti.

V predmetniku študijskega programa, ki je objavljen na spletnih straneh zavoda in je bil posodobljen in spremenjen v novembru 2020 in bo veljal v naslednjem študijskem letu 2021/2020 pa vsebuje naslednje večje pomanjkljivosti in neskladnosti:

- Neskladje s 17. členom meril, saj študijski program ne omogoča 10% izbirnosti. Predmetnik ima v drugem in tretjem letniku opredeljen obseg izbirnosti (6+6 =12KT), kar ne predstavlja 10% izbirnosti na študijskem programu, ki obsega skupaj 180 KT. Prav tako iz predmetnika ni razvidna možnost zunanje izbirnosti.
- Neskladje s 17. členom meril, saj Zavod v obdobju od prve akreditacije študijskega programa, ne izkazuje lastnega znanstveno raziskovalnega in strokovnega dela oziroma projektov na področju varstva okolja. V presoji zunanje evalvacije študijskega programa nismo ugotovili, da bi zavod pridobil ali izvajal konkreten projekt ali raziskavo na področju varstva okolja oziroma vsebin, ki jih vključuje študijski program in so pogoj za ustrezno vključevanje študentov v strokovno in projektno delo.

Odličnost

- Visoko motivirani strokovni delavci, ki izražajo globoko pripadnost in zavezanost zavodu

Priloge:

- Priloga 1 -Pregledna tabela PREDMETNIKA na podlagi podatkov iz učnih načrtov
- soglasje članov skupine strokovnjakov k poročilu.